

Od Redakcji

Z wielką radością prezentujemy kolejny, szósty już numer „Acta Humana”, który jest skoncentrowany, jak głosi tytuł tomu – *Wokół konwencji*. Od początku istnienia czasopisma przyświecała nam idea spotkania różnych dyscyplin humanistycznych skupionych wokół jednego zagadnienia, co zawsze dawało możliwość ukazania złożoności wybranego pojęcia oraz interferencji pomiędzy poszczególnymi dziedzinami nauki. Tym razem wielość i różnorodność podejść również sprawiły, że kategoria konwencji została zaprezentowana w istocie transdyscyplinarnie. Na tom złożyło się trzynaście artykułów, które podejmują problematykę konwencji zarówno w aspekcie teoretyczno-metodologicznym, jak i analitycznym.

Tradycją naszego czasopisma stało się publikowanie co najmniej jednego artykułu badacza o znaczącym dorobku naukowym. W niniejszym tomie głos zgodziła się zabrać Profesor Maria Wojtak, lingwistka ceniona i uznana w polskim (i nie tylko) środowisku naukowym, która w artykule otwierającym tom: *Konwencje (komunikacyjne) – niewola czy źródło inspiracji*, wprowadza w podstawową problematykę tomu. Badaczka pokazuje różne konteksty i zakresy możliwych analiz oraz interpretacji konwencji. Sytuuje swe rozważania w ramach stylistyki, genologii, lingwistyki komunikacyjnej i kulturowej. Niejako kontynuacją tego wątku jest artykuł Ilony Gumowskiej, która analizuje znaczenia przymiotników *konwencjonalny* i *niekonwencjonalny*, pokazując, w jaki sposób w języku polskim wartościowane są oba leksemy.

W pozostałych artykułach odnajdujemy charakterystykę wybranych konwencji. Przemysław Terejko analizuje zmienność konwencji grzecznościowych w komunikacji internetowej. Autor porównuje netykietę z lat dziewięćdziesiątych XX wieku z tą z początków XXI wieku. Konwencje genologiczne w prasie kobiecej stanowią przedmiot badań Ewy Bulisz. W nurcie badań lingwistyczno-medialnych pozostaje także artykuł Ziemowita Janiaka, który pojęcie konwencji odnosi do płci kulturowej. Autor stawia pytanie, czy media utrwalają konwencje ról kobiecych i męskich. Z omawianym tekstem bardzo dobrze koresponduje szkic Agnieszki Bielak. Młoda badaczka, sięgając do zagadnienia *gender studies*,

podjmuje problematykę modną i silnie eksplorowaną w ostatnich latach przez lingwistów, socjologów i kulturoznawców oraz pedagogów, starając się spojrzeć na pleć kulturową od strony etosu życiowego. Natomiast Dominika Kozera analizuje konwencje filmowe, biorąc pod lupę animowaną bajkę o Czerwonym Kapturku.

W kolejnych artykułach autorzy rozpatrują różne konwencje literackie. W artykule Artura Sadeckiego jest zaprezentowana polemika Antoniego Czechowa z konwencją bohatera w XIX-wiecznej literaturze rosyjskiej, dokonana przez stworzenie przez pisarza holistycznego modelu postaci. Magdalena Niekra pokazuje przełamywanie konwencji pozytywistycznych i modernistycznych w prozie Adolfa Dygasińskiego. Agnieszka Sell analizuje konwencje gotycyzmu w dramatach Dagny Juel Przybyszewskiej. Wykorzystanie konwencji literackich może służyć rozliczeniu się z trudną historią polsko-niemiecką, co pokazuje w swoim artykule Wioletta Wiczerniak. Z kolei Ekaterina Sharapova odnajduje konwencje realizmu magicznego w powieściach Olgi Tokarczuk. Tom zamyka artykuł Anny Zatory, w którym badaczka omawia wykorzystanie różnych konwencji (powieści kryminalnej, gotyckiej, baśniowej czy horroru, thrillera i kryminału) w *Ciemno, prawie noc* Joanny Bator.

Zgodnie z przyjętym przez nas zwyczajem na końcu zamieszczamy sprawozdania z ważnych wydarzeń o charakterze naukowym oraz recenzje nowości wydawniczych.

Prezentowany tom jest złożony z tekstów, które umożliwiają wielopłaszczyznowy ogląd bardzo zróżnicowanej problematyki. Nie wszystko na temat konwencji zostało w nim powiedziane. Powinno to skłaniać do podjęcia w przyszłości głębszych i szerzej zakrojonych refleksji. Młodzi badacze, którzy rozpoczynają poszukiwania własnych ścieżek analitycznych oraz swojego miejsca w dyskursie naukowym, ostrożnie stawiają tezy i hipotezy – bez roszczenia sobie prawa do przedstawienia wszystkich możliwych aspektów złożonego pojęcia, jakim jest konwencja.

Wyrażamy nadzieję, że poszczególne artykuły będą stanowić źródło inspiracji i przemyśleń dla Czytelnika wymagającego, poszukującego nowych ujęć tradycyjnych problemów, a tym samym staną się zachętą do podjęcia dyskusji nad opublikowanymi tekstami.

Podziękowania za pomoc i wsparcie przy tworzeniu tego wydania składamy na ręce Profesor Małgorzaty Karwatowskiej, członka Rady Naukowej „Acta Humana”. Ponieważ cenne uwagi i życzliwe sugestie Recenzentów przyczyniły się do podniesienia wartości merytorycznej naszego czasopisma, kierujemy pod ich adresem słowa wyrażające naszą szczególną wdzięczność.

Życzymy Czytelnikom szóstego tomu „Acta Humana” inspirującej, a więc owocnej poznawczo lektury, wyrażając przy tym nadzieję, że zostanie on życzliwie przyjęty w środowisku naukowym.

Ewa Bulisz
Redaktor naczelna